

ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ
ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ:
ΜΕΤΡΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΠΑΤΑΞΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΕΩΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η διαμόρφωση και εφαρμογή της Εθνικής Στρατηγικής κατά της Διαφθοράς έχει τεθεί στις προτεραιότητες της Κυβέρνησης και του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου συστάθηκε ειδική Επιτροπή υπό τον συντονισμό του Υπουργείου, η οποία προέβη στην ετοιμασία της Εθνικής Στρατηγικής κατά της Διαφθοράς, με στόχο την εφαρμογή ενός συγκροτημένου, ολοκληρωμένου σχεδίου αντιμετώπισης του φαινομένου.

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΕΙΝΑΙ:

- να καταδείξει το εύρος των τρεχουσών δραστηριοτήτων κατά της διαφθοράς μέσα από την ανάλυση της επικρατούσας κατάστασης.
- να εντοπίσει τις περιοχές υψηλού κινδύνου διαφθοράς και τα τρωτά σημεία επηρεασμού από πράξεις διαφθοράς τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα.
- να αυξήσει τους μηχανισμούς προστασίας κατά των πράξεων διαφθοράς και να ενδυναμώσει τις ηθικές αρχές και αξίες σε βασικά θεσμικά όργανα.

- να αποκατασταθεί και να επανατοποθετηθεί η πλήρης διαφάνεια αποσκοπώντας στην καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος, πράξεων δωροδοκίας, δεκασμού και συναφών πράξεων
- να καθορίσει τις προτεραιότητες, αλλά και να συντονίσει τις δράσεις στις οποίες η Κυβέρνηση θα προβεί για αντιμετώπιση της διαφθοράς

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΚΥΠΡΟΥ

Η Κύπρος στα πλαίσια των συμβάσεων που έχει υπογράψει στα θέματα της Διαφθοράς τυγχάνει αξιολόγησης τόσο σε ευρωπαϊκό, όσο και σε διεθνές επίπεδο για ενέργειες, δράσεις, πράξεις ή παραλείψεις και στα πλαίσια αυτά δέχεται συστάσεις και υποδείξεις για λήψη μέτρων κατά της διαφθοράς από:

❖ Ευρωπαϊκή Επιτροπή

❖ GRECO

❖ Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών

Στην 17η γενική έκθεση δραστηριοτήτων της Ομάδας Κρατών κατά της Διαφθοράς (GRECO), που υιοθετήθηκε το Μάρτιο 2017, καταγράφεται η **πρόοδος της Κύπρου** στην υλοποίηση των συστάσεων. Αφού μεσολάβησαν τέσσερις εκθέσεις συμμόρφωσης, η Κύπρος έχει **τώρα** εφαρμόσει πολλές από τις συστάσεις της GRECO και **η υλοποίηση των συστάσεων αγγίζει την πλήρη συμμόρφωση.**

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Το εθνικό νομοθετικό πλαίσιο ρύθμισης πράξεων διαφθοράς διακρίνεται από πολυνομία, συγκεκριμένα ρυθμίζεται σε 24 νομοθεσίες με αποτέλεσμα η εφαρμογή να καθίσταται δύσκολη. Ως εκ τούτου, και σύμφωνα με τις συστάσεις της GRECO εξετάζεται το ενδεχόμενο δημιουργίας μιας ενιαίας νομοθεσίας.

Το πρόβλημα της διαφθοράς συνιστά διαχρονικό πρόβλημα, το οποίο αποκαλύπτεται και διώκεται συστηματικά από το 2013 και συγκεκριμένα μετά την κατάρρευση της εθνικής οικονομίας.

Προς αυτή τη κατεύθυνση, **λήφθηκαν μέτρα και αποφάσεις**, όπως:

- Διορίστηκε Επιτροπή για διερεύνηση των αιτιών κατάρρευσης της οικονομίας.
- Συστάθηκε ειδική μονάδα για την καταπολέμηση του οικονομικού εγκλήματος.
- Ενισχύθηκε η Νομική υπηρεσία και η Ελεγκτική Υπηρεσία με αποπαγοποίηση θέσεων.
- Παραχωρήθηκε η αρμοδιότητα στο Γενικό Εισαγγελέα να διορίζει ποινικούς ανακριτές.
- Ενισχύθηκαν οι διαδικασίες και οι εξουσίες δέσμευσης και δήμευσης περιουσιών που προήλθαν από παράνομες δραστηριότητες.

- Καταχωρήθηκαν ποινικές διώξεις κατά διευθυντικών στελεχών, διοικητικών συμβούλων τραπεζών και άλλων αξιωματούχων.
- Οι ανακριτικές αρχές προχώρησαν στη διερεύνηση καταγγελιών για πράξεις διαφθοράς στο δημόσιο, σε ημικρατικούς οργανισμούς, σε οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και πιστωτικά ιδρύματα.

Οι υποθέσεις που διερευνώνται, σύμφωνα με τα στοιχεία της Αστυνομίας, έχουν υπερ-διπλασιαστεί σε σύγκριση με το 2014 (το 2016 καταγγέλθηκαν 177 υποθέσεις και 169 εξιχνιάστηκαν και το 2017 μέχρι σήμερα, από τις 162 υποθέσεις που διερευνήθηκαν οι 149 εξιχνιάστηκαν).

Παράλληλα **προωθούνται :**

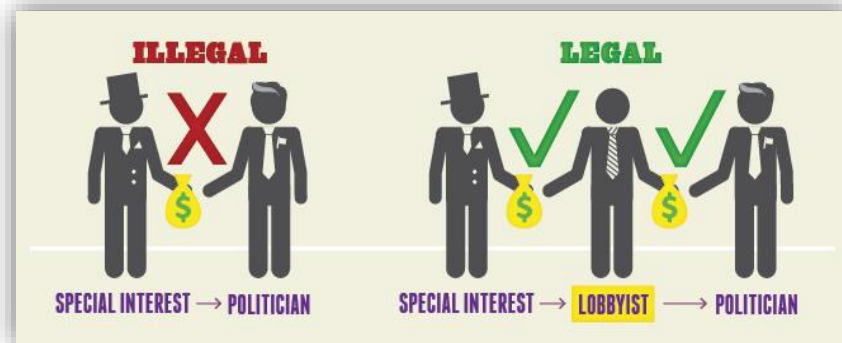
α) συμπληρωματικά **μέτρα προστασίας των προσώπων που καταγγέλλουν πράξεις διαφθοράς**, τόσο στο δημόσιο, όσο και στον ιδιωτικό τομέα, καθώς επίσης και μέτρα επιείκειας για εκείνους που εμπλέκονται και συνεργάζονται πλήρως με τις αρχές για την πλήρη αποκάλυψη και δίωξη όλων των υπαιτίων πράξεων διαφθορά, σχετικό νομοσχέδιο κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων

β) η δημιουργία ανεξάρτητης ιστοσελίδας, η οποία θα διασφαλίζει την εμπιστευτικότητα των επώνυμων ή ανώνυμων καταγγελιών ή πληροφοριών που θα υποβάλλονται για πράξεις διαφθοράς,

γ) η σύσταση και λειτουργία Ανεξάρτητης Αρχής κατά της Διαφθοράς,

δ) η δημιουργία και διατήρηση μητρώου για εγγραφή προσώπων που εμπλέκονται στη λήψη δημοσίων αποφάσεων, επί ζητημάτων που άπτονται της εκτελεστικής ή και της νομοθετικής εξουσίας με σκοπό τη **ρύθμιση των επαφών (lobbying)**.

Με στόχο την πρόληψη και την πάταξη της διαφθοράς στην Αστυνομία προωθήθηκαν τα ακόλουθα νομοσχέδια, τα οποία θα τεθούν σύντομα ενώπιον της ολομέλειας της Βουλής για ψήφιση:

- για Σύσταση και Λειτουργία Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου στην Αστυνομία,
- για τη ρύθμιση του αδικήματος της διαφθοράς στο Νόμο για την Αστυνομία
- για τον καθορισμό ως αδικήματος της πράξης συγκάλυψης και της παράλειψης παροχής πληροφοριών για πράξεις διαφθοράς στους Κανονισμούς της Αστυνομίας

Επιπρόσθετα, ενισχύθηκαν οι διαδικασίες πειθαρχικής δίωξης κατά τρόπο ώστε οι πειθαρχικές ποινές να είναι ανάλογες με τη σοβαρότητα του αδικήματος, όπως σε περίπτωση πράξης διαφθοράς η ποινή να προνοεί την αναγκαστική αφυπηρέτηση.

Επιπρόσθετα, **ενισχύονται τα μέτρα και δυνατότητες διερεύνησης των υποθέσεων πράξεων διαφθοράς με:**

- νομοθετική ρύθμιση για προστασία των υπό κάλυψη αστυνομικών,
- τη δυνατότητα παρακολούθησης τηλεφωνικών συνδιαλέξεων με την άρση του απορρήτου της ιδιωτικής επικοινωνίας μετά από δικαστικό διάταγμα.

Στα πλαίσια **της χρηστής διοίκησης και της διαφάνειας** κατατέθηκε στη Βουλή νομοσχέδιο με το οποίο ρυθμίζεται για **πρώτη φορά** το δικαίωμα πρόσβασης του πολίτη στα δημόσια έγγραφα

Στα πλαίσια της **λογοδοσίας και της διαφάνειας στην πολιτική ζωή:**

- ενισχύθηκε η αποτελεσματικότητα του ελέγχου του πόθεν έσχες των πολιτικά εκτεθειμένων προσώπων

- υιοθετήθηκε η δημοσιοποίηση των δηλώσεων της περιουσίας τους καθώς και
- η υποβολή δηλώσεων από τις/τους συζύγους ελεγχόμενων προσώπων.

Επίσης προωθήθηκαν **νομοθετικά μέτρα** αναφορικά με:

- τη ρύθμιση ανώτατου ορίου συνεχών θητειών στο αξίωμα του Προέδρου της Δημοκρατίας και στο αξίωμα του Βουλευτή,
- τον περιορισμό της ασυλίας των βουλευτών μόνο σε θέματα ελευθερίας λόγου και άσκησης του δικαιώματος ψήφου και
- το καθορισμό των αδικημάτων που μπορεί ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας να διωχθεί ποινικά.
- τη δημοσιοποίηση στην ιστοσελίδα του αρμόδιου συλλογικού οργάνου, τόσο των πρακτικών, όσο και της αιτιολογίας αποφάσεων κατακύρωσης προσφορών για δημόσιες συμβάσεις και πολεοδομικών αποφάσεων.

Αντιμετώπιση των φαινομένων διαφθοράς στον Αθλητισμό

- Με τη ψήφιση της νομοθεσία για την αντιμετώπιση της χειραγώγησης των αθλητικών γεγονότων ,
- την σύσταση **Επιτροπής Δεοντολογίας και Προστασίας του Αθλητισμού** και
- τη διερεύνηση των υποθέσεων με τη χρήση των νέων πρόσθετων εργαλείων που δίνονται στις διωκτικές αρχές

τέθηκε η βάση για την προστασία του αθλητισμού από φαινόμενα διαφθορά.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΠΥΛΩΝΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

Μηδενική Ανοχή στη Διαφθορά: Η πάταξη πρέπει να είναι οριζόντια, από όπου και αν προέρχεται, από οποιονδήποτε γίνεται η πράξη διαφθοράς, όσο μικρή ή μεγάλη και αν είναι αυτή.

❖ **Ενιαία και ολιστική αντιμετώπιση της διαφθοράς:** Είναι καθήκον και αρμοδιότητα όλης της κοινωνίας να διασφαλίσει ότι η διαφθορά θα προλαμβάνεται σε όλα τα επίπεδα του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα και θα καταπολεμάται οπουδήποτε και οποτεδήποτε.

❖ **Ενιαίος φορέας σχεδιασμού και συντονισμού:** Είναι αναγκαία η δημιουργία ενός φορέα ή αρχής που θα αξιολογεί και συντονίζει τις προσπάθειες όλων των υπηρεσιών/φορέων για την καταπολέμηση της διαφθοράς και θα επιβλέπει την τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων για την υλοποίηση στόχων/δράσεων από τις διάφορες υπηρεσίες.

❖ **Ενίσχυση του νομικού πλαισίου κατά της διαφθοράς:** Απαιτείται, να προωθηθεί ο εκσυγχρονισμός και η ενδυνάμωση της υφιστάμενης νομοθεσίας και να διασφαλιστεί η συναρμογή των αλλαγών αυτών με τις συστάσεις που έχουν υποβληθεί.

Η Εθνική Στρατηγική στοχεύει στη βελτίωση του πολιτικού, οικονομικού, κοινωνικού και νομοθετικού περιβάλλοντος της Δημοκρατίας μέσα από συντονισμένες δράσεις σε έξι βασικούς πυλώνες:

❑ **στην πρόληψη**, που στοχεύει στη μείωση των ευκαιριών διαφθοράς και στην αποτροπή των αιτιών της **διά μέσου:**

- της εκπαίδευσης και
- της ευαισθητοποίησης

❑ **στο νομοθετικό εκσυγχρονισμό** με την ενίσχυση και αξιοποίηση του νομικού πλαισίου κατά της διαφθοράς και την επίτευξη αποτελεσματικότερων και ταχύτερων διαδικασιών, το οποίο λειτουργεί ως αποτρεπτικό εργαλείο. Αυτό είναι απαραίτητο καθώς η ατιμωρησία σε πράξεις διαφθοράς τα προηγούμενα χρόνια, οδήγησαν στα σημερινά αποτελέσματα

□ **την καταστολή** με την αποτελεσματική επιβολή μέτρων, την αύξηση της εμπιστοσύνης και την ενίσχυση της συμμόρφωσης με τα διεθνή πρότυπα και τις υποχρεώσεις,

□ **στην παρακολούθηση** με την αυξημένη συμμόρφωση σε κανόνες χρηστής διοίκησης και ενισχυμένη λογοδοσία από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς.

Επιδίωξη μας, είναι η εδραίωση ενός αποτελεσματικού πολιτικού συστήματος που θα χαρακτηρίζεται από διαφάνεια και θα διασφαλίζει την κοινωνική συνοχή και την εθνική υπόσταση μέσω ενός λειτουργικού, βιώσιμου και αποτελεσματικού εθνικού σχεδίου δράσης.

ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

1. Επαναφορά της εμπιστοσύνης της κοινωνίας στην πολιτική ηγεσία για κοινή μάχη ενάντια στη διαφθορά

Άξονες Πολιτικής:

- Αποτελεσματική τήρηση των θεσμών – αυξημένη αποδοτικότητα
- Επίδειξη πολιτικής δέσμευσης (βούληση) για μηδενική ανοχή

Αναμενόμενα Αποτελέσματα:

Μείωση της πολιτικής διαφθοράς

Πολιτική υιοθέτηση της Εθνικής Στρατηγικής κατά της διαφθοράς

Αυξημένη αποδοτικότητα των θεσμών

2: Ενίσχυση του αισθήματος της κοινωνίας για χρηστή διαχείριση, λογοδοσία και διαφάνεια

Άξονες Πολιτικής:

- Ευαισθητοποίηση, ενδυνάμωση και ενίσχυση του αισθήματος της κοινωνίας για απαίτηση χρηστής διοίκησης και λογοδοσίας.
- Ενδυνάμωση του πλαισίου συμμετοχής μη κρατικών φορέων.

Αναμενόμενα Αποτελέσματα:

Δημόσια εγρήγορση για δράσεις κατά της διαφθοράς

Δημόσια απαίτηση για πληροφόρηση

3: Αποτελεσματική επιβολή μέτρων κατά της διαφθοράς

Άξονες Πολιτικής:

- Ενίσχυση του νομοθετικού, δικαστικού και ελεγκτικού πλαισίου για την καταπολέμηση της διαφθοράς.
- Ρύθμιση, εφαρμογή και ενδυνάμωση του πλαισίου συμμόρφωσης με διεθνή πρότυπα και υποχρεώσεις.

Αναμενόμενα Αποτελέσματα:

Αύξηση περιπτώσεων καταδίκης

Δημόσια εμπιστοσύνη για τη δράση της κυβέρνησης

4: Ενδυνάμωση της συμμόρφωσης με το νομικό και κανονιστικό πλαίσιο

Άξονες Πολιτικής:

- Ενδυνάμωση συμμόρφωσης με το νομικό και κανονιστικό πλαίσιο.
- Αναθεώρηση και ενίσχυση των επαγγελματικών προτύπων σε όλους τους φορείς και τις υπηρεσίες του δημοσίου.

Αναμενόμενα Αποτελέσματα:

Αυξημένη λογοδοσία σε όλα τα υπουργεία, διευθύνσεις, υπηρεσίες.

Βελτίωση δημόσιας εμπιστοσύνης απέναντι στα κυβερνητικά τμήματα.

5: Εφαρμογή της εθνικής στρατηγικής κατά της διαφθοράς

Άξονες Πολιτικής:

- Ενδυνάμωση του σχεδιασμού, συντονισμού και εφαρμογής σχεδίων κατά της διαφθοράς
- Εισαγωγή συστήματος παρακολούθησης ελέγχου και αξιολόγησης της Εθνικής Στρατηγικής

Αναμενόμενα Αποτελέσματα:

Αυξημένη στρατηγική και επιχειρησιακή αποτελεσματικότητα των φορέων καταπολέμησης της διαφθοράς

Εφαρμογή της Στρατηγικής

Έχει ξεκινήσει η ετοιμασία του οριζόντιου σχεδίου δράσης που σκοπό έχει την υλοποίηση της Στρατηγικής. Ταυτόχρονα θα γίνουν συναντήσεις με τις διάφορες υπηρεσίες για την ετοιμασία των δικών τους σχεδίων δράσης.

Τα σχέδια θα προβλέπουν συγκεκριμένες δράσεις, η υλοποίηση των οποίων θα γίνει στη βάση χρονοδιαγραμμάτων και δεικτών απόδοσης.

Προτεραιότητα των Σχεδίων Δράσης θα είναι η εκπαίδευση των ατόμων που θα είναι τα σημεία επαφής σε κάθε υπηρεσία και η υλοποίηση των συστάσεων.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας!

